

Dosarul nr.2r-203/2019

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (H. Craveț)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (S. Procopciuc, N. Chircu, E. Grumeza)

DECIZIE

03 aprilie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Elvira Vovc,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Burcovschi împotriva Zinaidei Gorea, Elvira Vovc, Roman Berega, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral Teritorial, intervenienți accesorii notarul public Iurii Chiriliuc, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral Teritorial Sîngerei privind declararea nulității contractelor de donație și recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii din 22 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de către Elvira Vovc, ca fiind depusă peste termen,

c o n s t a ț ă :

La 18 aprilie 2018, Victor Burcovschi s-a adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva Zinaidei Gorea, Elvira Vovc, Roman Berega, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral Teritorial, intervenienți accesorii notarul public Iurii Chiriliuc, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral Teritorial Sîngerei privind declararea nulității contractelor de donație nr. 804 și nr. 809 din 13 februarie 2018 și recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare nr. 547 din 30 ianuarie 2014.

Ulterior, prin cererea din 31 mai 2018, reclamantul și-a concretizat cerințele, solicitând recunoașterea nulității contractului de donație nr. 809 din 13 februarie 2018 al terenului cu numărul cadastral XXX, încheiat între Zinaida Gorea și Elvira Vovc, recunoașterea nulității contractului de donație nr. 804 din 13 februarie 2018 al terenului cu numărul cadastral XXX, încheiat între Zinaida Gorea și Roman Berega, recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare nr. 547 din 30 ianuarie 2014 al terenului cu numărul cadastral XXX, încheiat între Zinaida Gorea și Victor Burcovschi, obligarea înregistrării contractului de vânzare-cumpărare nr.

547 din 30 ianuarie 2014 în Registrul bunurilor imobile, cât și încasarea cheltuielilor de judecată suportate.

Prin încheierea din 20 aprilie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei s-a aplicat sechestrul asupra bunului imobil, terenul cu numărul cadastral XXX, situat în XXX, care aparține cu drept de proprietate Elvirei Vovc și Roman Berega.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Victor Burcovschi.

S-a declarat nul contractul de donație nr. 804, încheiat la 13 februarie 2018 între Zinaida Gorea, reprezentată de Elvira Vovc în calitate de donator și Roman Berega în calitate de donatar, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. 7401/18/3074, cu numărul cadastral XXX.

S-a declarat nul contractul de donație nr. 809, încheiat la 13 februarie 2018 între Zinaida Gorea în calitate de donator și Elvira Vovc în calitate de donatar, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu nr. 7401/18/3075, cu numărul cadastral XXX.

S-a respins cerința reclamantului Victor Burcovschi privind recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare nr. 547 din 30.01.2014, ca fiind neîntemeiată.

S-a încasat de la Zinaida Gorea, Elvira Vovc și Roman Berega, în mod solidar, în beneficiul lui Victor Burcovschi cheltuielile de judecată, constituite din taxa de stat achitată la depunerea cererii în instanță în sumă de 1800 de lei.

S-a revocat măsura asiguratorie – sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 20 aprilie 2018 asupra bunului imobil, teren cu numărul cadastral XXX, situat în XXX, înregistrat pe numele lui Roman Berega și Elvira Vovc.

La 30 ianuarie 2019 Elvira Vovc, a declarat apel prealabil, iar la 06 februarie 2019 a depus cerere de apel suplimentară împotriva hotărârii din 27 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei solicitând casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie rezoluționat contractul de vânzare-cumpărare din 30 ianuarie 2014 care a fost încheiat între Victor Burcovschi și Zinaida Gorea din motivul neexecutării esențiale a clauzelor contractuale, cu aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii.

Prin încheierea din 22 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, s-a restituit ca fiind depusă peste termen cererea de apel din 30 ianuarie 2019 de către apelanta Elvira Vovc și cererea de apel suplimentar depusă la 06 februarie 2019 de avocatul Andrei Starîi, reprezentantul apelantei Elvira Vovc.

La 11 martie 2019 Elvira Vovc a declarat recurs împotriva încheierii din 22 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea încheierii contestate, cu repunerea în termenul de atac a apelului și trimiterea pricinii civile la rejudecare în instanța de apel la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului a indicat că încheierea contestată este ilegală, așa cum a fost aplicată eronat norma de drept procedural, încălcările au dus la lezarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, accesul liber la justiție.

A menționat că la 27 decembrie 2018 Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei a pronunțat dispozitivul hotărârii prin care acțiunea înaintată de Victor Burcovschi a fost admisă parțial. Recepționând hotărârea primei instanțe la 21 ianuarie 2019, la 30 ianuarie 2019 a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 27 decembrie 2018 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei, invocând netemeinicia acesteia. Astfel în cererea

de apel nemotivată a indicat dezacordul cu hotărîrea primei instanțe fără a indica motive concrete, deoarece urma să-și angajeze un avocat pentru a scrie apelul motivat, inclusiv și de apărare a intereselor în continuare în instanța de judecată. Referitor la depunerea apelului peste termen a invocat argumente de repunere în termenul de declarare a apelului, unde ca probă a stipulat hotărîrea Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei din 27 decembrie 2018 care a primit-o motivată la 21 ianuarie 2019.

Curtea de Apel Bălți a evitat intenționat a se expune asupra motivelor de repunere în termen invocate în cererea preliminară de apel, prin ce i-a fost îngăduit accesul liber la justiție.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 22 februarie 2019, expediată părților la proces la 25 februarie 2019 (f.d. 145) și recepționată la 28 februarie 2019 (f.d. 146-147).

Prin urmare, recursul depus de către Elvira Vovc la 11 martie 2019 a fost declarat în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele indicate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (3) Cod de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei s-a stabilit că, la 27 decembrie 2018 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei prin care s-a admis parțial acțiunea lui Victor Burcosvchi (f.d. 105). Recurenta Elvira Vovc a fost prezentă în ședința de judecată la pronunțarea dispozitivului hotărârii, totodată dispozitivul hotărârii i-a fost înmînat la 27 decembrie 2018 contra semnătură, fapt confirmat prin mențiunea respectivă (f.d. 106).

Tot la 27 decembrie 2018 Elvira Vovc a înregistrat cererea privind eliberarea hotărârii motivate din 27 decembrie 2018, indicând că nu este de acord cu hotărârea în cauză și că are intenția de a o ataca în ordine de apel (f.d.108).

Așa fiind, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 28 decembrie 2018, ziua imediat următoare datei când a fost pronunțat dispozitivul hotărârii primei instanțe și a expirat la data de 28 ianuarie 2019, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel prealabilă împotriva hotărârii primei instanțe a fost depusă de recurentă și înregistrată abia la 30 ianuarie 2019 (f.d. 124), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Elvira Vovc odată cu depunerea apelului prealabil împotriva hotărârii primei instanțe nu a prezentat careva probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen, limitându-se doar la menționarea formală că apelul este depus în termen din motiv că a primit hotărârea motivată doar pe 21 ianuarie 2019 și nu a avut suficient timp pentru a pregăti cererea de apel deplină cu elucidarea tuturor motivelor de fapt și de drept (f.d. 124).

Totodată la 06 februarie 2019 avocatul Andrei Starîi, în interesele Elvirei Vovc a depus cerere de apel suplimentară împotriva hotărârii din 27 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei (f.d. 132-133).

În conformitate cu art. 362 alin. (3) Cod de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Potrivit art. 116 alin. (1), (2) și (3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Astfel, Elvira Vovc și-a exercitat dreptul său de a contesta hotărârea din 27 decembrie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul Sîngerei la 30 ianuarie 2019 și 06 februarie 2019, însă nu a solicitat repunerea în termen a cererii de apel, contrar prevederilor art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă or, recurenta urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de aceasta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului or, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ca urmare a expirării termenului de atac incontestabil ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Colegiul reține că Elvira Vovc în cazul în care a declarat apel în afara termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, considerând că din motive întemeiate a fost în imposibilitate de a se adresa în termen, urma să solicite instanței de apel repunerea în termenul de declarare a apelului.

Instanța de recurs notează că instanța de apel, corect a concluzionat despre restituirea cererii de apel declarată de Elvira Vovc, deoarece apelanta a omis termenul legal de contestare a hotărârii și nu a solicitat repunerea în termen.

Instituția repunerii în termen este condiționată de formularea unei cereri în acest sens, de către partea interesată, întrucât nu există o dispoziție legală expresă, care să abiliteze instanța de judecată să se pronunțe din oficiu.

Cu referire la argumentul recurentului precum că a primit hotărârea motivată abia la 21 ianuarie 2019, dînsa avînd nevoie de termen pentru a angaja un avocat și a pregăti cererea de apel, Colegiul îl consideră neîntemeiat or, art. 236 alin. (6) Cod de procedură civilă, prevede că completul de judecată va întocmi hotărârea integrală în termen de 30 zile de la data solicitării, atacării sau pronunțării dispozitivului hotărârii, ceea ce în cazul dat s-a respectat, iar art. 365 alin. (1¹) Cod de procedură civilă prescrie că, elementele cererii de apel prevăzute la alin. (1) lit.d), e) și h) pot fi incluse într-o cerere de apel suplimentară depusă după data întocmirii hotărârii integrale.

Totodată, art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului din data aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii, dar din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Respectiv pentru apelant termenul de atac a început a curge din ziua imediat următoare de la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

În situația dată, apelanta a depus cererea de apel tardiv, fiind îndreptățită să formuleze cerere de repunere în termenul exercitării căii de atac, însă nu a formulat.

Curtea Europeană a Dreptului Omului a evidențiat că accesul la justiție trebuie să fie asigurat în mod efectiv și eficace. Principiul accesului liber la justiție implică și respectarea termenelor în care justițiabilii își pot exercita drepturile lor procesuale.

Prin urmare, soluția instanței de apel este legală și întemeiată, nu contravine prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului or, în lipsa unei cereri de repunere în termen instanța nu a avut posibilitatea să se expună, însă prin lege apelantul era obligat să respecte prevederile art.116 Cod de procedură civilă, deoarece a încălcat termenul legal de contestare a hotărârii cu apel de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, termen prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

În același timp, în conformitate cu art.56 alin.(3), 61 alin.(1) Cod de procedură civilă, părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Colegiul reține că recurenta în cazul dat nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile cînd personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare or, apelanta putea formula cerere de repunere în termenul exercitării căii de atac, însă nu a formulat.

Reieșind din cele menționate și avînd în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurentă sunt

neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Bălți.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Elvira Vovc.

Se menține încheierea din 22 februarie 2019 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Victor Burcovschi împotriva Zinaidei Gorea, Elvira Vovc, Roman Berega, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral Teritorial, intervenienți accesorii notarul public Iurii Chiriliuc, Instituția Publică „Agenția Servicii Publice”, Departamentul Cadastru, Serviciul Cadastral Teritorial Sîngerei privind declararea nulității contractelor de donație și recunoașterea valabilității contractului de vânzare-cumpărare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh